Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 26. januára 2017 *

„Odvolanie — Kartely — Belgický, nemecký, francúzsky, taliansky, holandsky a rakúsky trh s kúpeľňovými doplnkami a príslušenstvom — Koordinácia predajných cien a výmena citlivých obchodných informácií — Usmernenia k metóde stanovovania výšky pokút z roku 2006 — Zásada rovnosti zaobchádzania — Výkon neobmedzenej súdnej právomoci“

Vo veci C-638/13 P

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 27. novembra 2013,

Roca SARL, so sídlom v Saint-Ouen-l'Aumône (Francúzsko), v zastúpení: P. Vidal Martínez, abogada,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre a F. Jimeno Fernández, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia M. Berger, E. Levits, S. Rodin (spravodajca) a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. septembra 2015,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

1 Roca SARL svojím odvolaním navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. septembra 2013 Roca/Komisia (T-412/10, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2013:444), ktorým Všeobecný súd čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie K(2010) 4185 v konečnom znení z 23. júna 2010 týkajúceho sa konania podľa článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/39092 – Kúpeľňové doplnky a príslušenstvo) (ďalej len „sporné rozhodnutie“), v rozsahu, v akom Európska komisia stanovila výšku pokuty uloženej tejto spoločnosti bez toho, aby zohľadnila jej spoluprácu, znížil pokutu, ktorá jej bola uložená, na 6 298 000 eur a zamietol žalobu v zostávajúcej časti.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

2 Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) vo svojom článku 23 ods. 2 a 3 stanovuje:

„2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok [101 alebo 102 ZFEÚ]…

…

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov [, ktoré sa podieľalo na porušení, – *neoficiálny preklad*] nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

…

3. Pri stanovení čiastky pokuty sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.“

3 Toto nariadenie vo svojom článku 31 uvádza:

„Súdny dvor má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo pravidelné penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále.“

Usmernenia z roku 2006

4 Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia z roku 2006“) vo svojom bode 2 uvádzajú, že pokiaľ ide o stanovenie pokút, „Komisia musí zohľadniť trvanie a závažnosť porušenia“ a že „uložená pokuta nesmie presiahnuť limity uvedené v článku 23 ods. 2 v druhom a treťom pododseku [nariadenia č. 1/2003]“.

5 Bod 13 týchto usmernení uvádza:

„Pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty bude Komisia vychádzať z hodnoty predaja tovaru alebo služieb podniku, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo… súvisí v príslušnej geografickej oblasti v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Komisia obvykle použije na výpočet hodnotu predaja podniku počas posledného celého roku, v ktorom sa podnik podieľal na porušení.“

6 Bod 20 uvedených usmernení znie takto:

„Vyhodnotenie závažnosti sa vykoná na osobitne na každý typ porušenia prihliadajúc na všetky relevantné okolnosti prípadu.“

7 Bod 21 týchto usmernení je formulovaný takto:

Vo väčšine prípadov sa zohľadňovaná časť hodnoty predaja stanoví na úrovni, ktorá môže dosiahnuť až 30 %.“

8 Podľa bodu 22 usmernení z roku 2006:

„Pri rozhodovaní o tom, či časť hodnoty predaja, ktorá sa má vziať do úvahy pre daný prípad by mala byť situovaná v hornej alebo v dolnej časti stupnice, Komisia zohľadní určitý počet ukazovateľov, napríklad povahu porušenia, kumulovaný podiel všetkých zúčastnených strán na trhu, geografický rozsah porušenia, uskutočnenie alebo neuskutočnenie porušenia.“

9 Bod 23 týchto usmernení stanovuje:

„Medzi najzávažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže patria svojou povahou horizontálne dohody… o stanovení cien, rozdelení trhu a obmedzení produkcie, ktoré sú zväčša tajné. Tieto by mali byť na základe politiky hospodárskej súťaže prísne sankcionované. Časť zohľadňovaných predajov [Zohľadňovaná časť predaja – *neoficiálny preklad*] u takýchto porušení sa teda obvykle bude nachádzať v hornej časti stupnice.“

10 Bod 25 uvedených usmernení je formulovaný takto:

„Okrem toho, Komisia nezávisle od trvania účasti podniku na porušení zahrnie do základnej výšky pokuty sumu pohybujúcu sa medzi 15 % až 25 % hodnoty predaja podľa definície v časti A, aby podniky odradila od akejkoľvek účasti na horizontálnych dohodách o stanovení cien, rozdelení trhu a obmedzení produkcie. Komisia môže takisto uplatniť takúto dodatočnú sumu aj v prípade iných porušení. Komisia pri rozhodovaní o pomere hodnoty predaja, ktorý [časti hodnoty predaja, ktorá – *neoficiálny preklad*] sa má brať do úvahy v konkrétnom prípade zohľadní určitý počet faktorov, najmä tie, ktoré sú uvedené v bode 22.“

11 Bod 29 týchto usmernení uvádza:

„Komisia môže znížiť základnú výšku pokuty ak zistí existenciu poľahčujúcich okolností, napríklad:

— ak podnik dokáže, že ukončil porušenie hneď po prvom zásahu Komisie. Táto okolnosť sa nepoužije v prípade dohôd alebo praktík tajnej povahy (najmä kartelov);

— ak podnik dokáže, že porušenie bolo spáchané z nedbalosti;

— ak podnik dokáže, že jeho účasť na porušení je významne znížená a v dôsledku toho preukáže, že v dobe, keď bol stranou dohôd predstavujúcich porušenie, sa v skutočnosti vyhýbal ich uplatňovaniu a choval sa na trhu konkurenčným spôsobom. Samotná skutočnosť, že sa určitý

podnik podieľal na porušení v kratšom časovom období ako ostatné podniky sa nebude považovať za poľahčujúcu okolnosť, pretože táto okolnosť je už zohľadnená vo výške pokuty [v základnej sume – *neoficiálny preklad*];

— ak dotknutý podnik účinne spolupracuje s Komisiou nad rámec oznámenia [o] zhovievavosti a zákonom stanovenej povinnosti spolupráce;

— ak protikonkurenčné správanie bolo povolené, alebo podporované verejnými orgánmi alebo predpismi. …“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

12 Okolnosti predchádzajúce sporu boli opísané v bodoch 1 až 29 napadnutého rozsudku a možno ich zhrnúť takto.

13 Hlavnou činnosťou spoločnosti Roca, založenej podľa francúzskeho práva, bola distribúcia keramiky a vodovodných batérií na francúzskom trhu. V čase vzniku skutkových okolností, ktoré sú predmetom konštatovaného porušenia, bola súčasťou skupiny spoločností činných v oblasti kúpeľňových doplnkov a príslušenstva (ďalej len „skupina Roca“), ktorej materskou skupinou bola Roca Sanitario SA, vlastniaca celé jej základné imanie.

14 Dňa 15. júla 2004 spoločnosť Masco Corp. a jej dcérske spoločnosti, medzi ktoré patrí Hansgrohe AG, ktorá vyrába vodovodné batérie, a Hüppe GmbH, ktorá vyrába sprchové kúty, informovali Komisiu o existencii kartelu v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva a požiadali o oslobodenie od pokút podľa oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 2002“) alebo, v prípade zamietnutia, o zníženie výšky pokút, ktoré by im mohli byť uložené.

15 Komisia vykonala 9. a 10. novembra 2004 neohlásené kontroly v priestoroch viacerých spoločností a vnútroštátnych profesijných združení vykonávajúcich činnosť v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva. V období od 15. novembra 2005 a 16. mája 2006 Komisia zaslala uvedeným spoločnostiam a združeniam, vrátane spoločností Roca a Laufen Austria AG, žiadosti o informácie.

16 Dňa 17. januára 2006 požiadala Roca vo svojom vlastnom mene, ako aj v mene skupiny, do ktorej patrila Laufen Austria, keďže prebrala aktivity tejto spoločnosti vo Francúzsku, o oslobodenie od pokút podľa oznámenia o spolupráci z roku 2002 alebo, v prípade zamietnutia, o zníženie výšky pokút, ktoré by jej mohli byť uložené.

17 Listom z 8. decembra 2006 oznámila Komisia odvolateľke, že sa rozhodla poskytnúť jej nárok na podmienečné zníženie pokuty.

18 Dňa 26. marca 2007 prijala Komisia oznámenie o výhradách, ktoré bolo doručené odvolateľke. Odvolateľka mala možnosť vyjadriť sa v rámci vypočutia, ktoré sa uskutočnilo od 12. do 14. novembra 2007.

19 Komisia prijala 23. júna 2010 sporné rozhodnutie, ktorým konštatovala existenciu jediného a pokračujúceho porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3; ďalej len „Dohoda o EHP“), v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva. Podľa Komisie toto porušenie, na ktorom sa podieľalo 17 podnikov, prebiehalo v rozličných obdobiach medzi 16. októbrom 1992 a 9. novembrom 2004. Malo podobu súboru protisúťažných dohôd alebo zosúladených postupov na belgickom, nemeckom, francúzskom, talianskom, holandskom a rakúskom území.

20 Výrobky, ktorých sa týkal kartel, boli kúpeľňové doplnky a príslušenstvo patriace do jednej z troch podskupín týchto výrobkov, a to vodovodné batérie, sprchové kúty a príslušenstvo, ako aj keramika (ďalej len „tri podskupiny výrobkov“).

21 Komisia osobitne poukázala na existenciu vnútroštátnych profesijných združení, ktorých členovia vyvíjali aktivity týkajúce sa všetkých troch podskupín výrobkov, ktoré nazvala „koordinačnými subjektmi“, na existenciu vnútroštátnych profesijných združení pozostávajúcich z členov, ktorých činnosť sa týkala minimálne dvoch z týchto troch podskupín, ktoré nazvala „viacvýrobkové združenia“, ako aj na existenciu špecializovaných združení pozostávajúcich z členov, ktorých činnosť sa týkala jednej z týchto troch podskupín. Napokon konštatovala prítomnosť hlavnej skupiny podnikov, ktorá pôsobila v rámci kartelu v rôznych členských štátoch, ako aj v rámci koordinačných subjektov a viacvýrobkových združení.

22 Pokiaľ ide o účasť skupiny Roca na konštatovanom porušení, Komisia sa domnievala, že táto skupina mala vedomosť o porušení týkajúcom sa troch podskupín výrobkov. Pokiaľ však ide o geografický rozsah kartelu, Komisia konštatovala, že nemožno vychádzať z toho, že by skupina Roca mala vedomosť o jeho celkovom rozsahu, ale že je potrebné domnievať sa, že vedela len o zosúladenom správaní, ktoré sa uskutočňovalo vo Francúzsku a v Rakúsku. Účasť samotnej odvolateľky bola obmedzená na francúzske územie a na vodovodné batérie a keramiku.

23 Komisia preto v článku 1 ods. 3 sporného rozhodnutia konštatovala, že Laufen Austria, Roca Sanitario a Roca porušili článok 101 ods. 1 ZFEÚ a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnili na pokračujúcej dohode alebo zosúladených postupoch v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva na území Francúzska a Rakúska.

24 Pri stanovovaní výšky pokuty uloženej každej spoločnosti vychádzala Komisia z usmernení z roku 2006.

25 V prvom rade Komisia určila základnú sumu pokuty. Na tento účel spresnila, že základná suma pokuty vychádza v prípade každej spoločnosti z jej predajov podľa členských štátov, ktoré boli vynásobené počtom rokov jej účasti na konštatovanom porušení v každom z členských štátov a pre príslušnú podskupinu výrobkov, a to tak, aby sa zohľadnilo, že niektoré spoločnosti pôsobili len v niektorých členských štátoch alebo sa zaoberali len niektorými z troch podskupín výrobkov.

26 Po tomto spresnení Komisia stanovila v zmysle bodov 20 až 23 usmernení z roku 2006 sadzbu koeficientu týkajúceho sa závažnosti konštatovaného porušenia (ďalej len „koeficient závažnosti porušenia“) vo výške 15 % z hodnoty predaja. V tejto súvislosti vzala do úvahy štyri kritériá na posúdenie uvedeného porušenia, a to spoločné podiely na trhu, ako aj povahu, geografický rozsah a prevedenie porušenia.

27 Komisia ďalej podľa bodu 24 usmernení z roku 2006 stanovila v prípade odvolateľky koeficient zohľadňujúci dĺžku trvania konštatovaného porušenia, ktorý sa má uplatniť na základnú sumu pokuty týkajúcu sa odvolateľky, a to jednak na úrovni 1,83, čo zodpovedá účasti na porušení na francúzskom území v odvetví vodovodných batérií v období od 10. decembra 2002 do 9. novembra 2004, a jednak na úrovni 0,66, čo zodpovedá účasti na porušení na francúzskom území v odvetví keramiky v období od 25. februára do 9. novembra 2004.

28 Napokon s cieľom zaistiť odradzujúci účinok sporného rozhodnutia Komisia na základe ustanovení bodu 25 usmernení z roku 2006 a po zohľadnení štyroch bodov posúdenia uvedených v bode 26 tohto rozsudku zvýšila základnú sumu pokuty, pričom na hodnotu predaja uplatnila dodatočný koeficient (ďalej len „koeficient dodatočnej sumy“) na úrovni 15 %.

29 Z toho pre skupinu Roca vyplynula základná suma pokuty za zosúladené správanie týkajúce sa vodovodných batérií na francúzskom trhu vo výške 3 000 000 eur a základná suma pokuty za zosúladené správanie týkajúce sa keramiky vo výške 35 700 000 eur, z čoho 3 700 000 eur pripadá na francúzsky trh a 32 000 000 eur na rakúsky trh.

30 V druhom rade Komisia preskúmala existenciu priťažujúcich alebo poľahčujúcich okolností, ktoré by mohli odôvodniť úpravu základnej sumy pokuty. V prípade odvolateľky nezistila žiadnu priťažujúcu alebo poľahčujúcu okolnosť.

31 V treťom rade Komisia uplatnila hornú hranicu 10 % celkového obratu stanovenú v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003. Suma pokuty stanovenej pre skupinu Roca po uplatnení tejto hornej hranice bola 38 700 000 eur.

32 Vo štvrtom rade sa Komisia domnievala, že skupina Roca, do ktorej patrí aj odvolateľka, nebola oprávnená na priznanie zníženia sumy pokút na základe oznámenia o spolupráci z roku 2002. Podľa nej jednak dôkazy predložené touto skupinou nebolo možné považovať za také, ktoré by predstavovali značnú pridanú hodnotu v zmysle bodu 21 tohto oznámenia. Okrem toho uvedená skupina nepreukázala skutočné odhodlanie spolupracovať počas správneho konania.

33 S prihliadnutím na vyššie uvedené dospela Komisia v článku 1 ods. 3 sporného rozhodnutia k záveru, že odvolateľka porušila článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa v období od 10. decembra 2002 do 9. novembra 2004 zúčastňovala na pokračujúcej dohode alebo zosúladených postupoch v odvetví kúpeľňových doplnkov a príslušenstva na území Francúzska a Rakúska.

34 Podľa článku 2 ods. 4 písm. b) sporného rozhodnutia Komisia uložila ako trest za toto porušenie odvolateľke spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Roca Sanitario pokutu vo výške 6 700 000 eur.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

35 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 9. septembra 2010 podala Roca žalobu o neplatnosť sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa jej týka, alebo subsidiárne, o zníženie výšky pokuty, ktorá jej bola uložená.

36 Na podporu svojho návrhu na čiastočné zrušenie sporného rozhodnutia Roca uviedla päť žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod sa týkal uplatnenia hornej hranice 10 % celkového obratu stanovenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003. Druhý žalobný dôvod bol založený na posúdení závažnosti porušenia spáchaného spoločnosťou Roca zo strany Komisie. Tretí žalobný dôvod sa týkal porušenia zásady proporcionality, pokiaľ ide o voľbu referenčného roka pre stanovenie základnej sumy pokuty. Štvrtý žalobný dôvod bol založený na porušení zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania tým, že ako poľahčujúca okolnosť nebol zohľadnený aktuálny kontext hospodárskej krízy. Piaty žalobný dôvod sa týkal nezohľadnenia spolupráce odvolateľky, a to jednak v rámci oznámenia o spolupráci z roku 2002 a jednak ako poľahčujúcej okolnosti.

37 Roca navyše subsidiárne požiadala Všeobecný súd o zníženie výšky pokuty, ktorá jej bola uložená. Na podporu tohto návrhu Roca uviedla nesprávne posúdenie, ktorého sa Komisia dopustila pri preskúmaní dôkazov, ktoré jej predložila. Poukázala aj na svoju spoluprácu s Komisiou a na nižší stupeň svojho zapojenia do porušenia v porovnaní so zapojením iných zúčastnených.

38 Všeobecný súd najprv zamietol žalobné dôvody odvolateľky na zrušenie sporného rozhodnutia. Následne čiastočne vyhovel žiadosti o zmenu uloženej pokuty tak, že sumu pokuty znížil o 6 % z dôvodu, že Komisia nesprávne posúdila váhu dôkazov predložených spoločnosťou Roca v zmysle oznámenia o spolupráci z roku 2002.

Návrhy účastníkov konania

39 Roca navrhuje, aby Súdny dvor:

— čiastočne zrušil napadnutý rozsudok,

— znížil výšku pokutu, ktorá jej bola uložená, a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

40 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a

— zaviazal spoločnosť Roca na náhradu trov konania.

O odvolaní

41 Na podporu svojho odvolania uvádza odvolateľka dva odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd porušil zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality, ako aj svoju povinnosť odôvodnenia, a zároveň sa dopustil skreslenia dôkazov, keď konštatoval, že odvolateľka mala vedomosť o tom, že porušenie sa týkalo troch podskupín výrobkov, pričom nezobral do úvahy skutočnosť, že porušenie, ktorého sa dopustila odvolateľka, sa týka len dvoch podskupín výrobkov. Druhý odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd porušil zásady individualizácie sankcie a osobnej zodpovednosti, proporcionality, rovnosti zaobchádzania a ochrany legitímnej dôvery, ako aj povinnosť odôvodnenia, keď zamietol návrh na zníženie základnej sumy pokuty podaný na základe nižšej závažnosti účasti na porušení pripísanej odvolateľke.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

42 Svojím prvým odvolacím dôvodom Roca tvrdí, že Všeobecný súd porušil zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality, ako aj svoju povinnosť odôvodnenia a zároveň sa dopustil skreslenia dôkazov, ktoré mu boli predložené, a to jednak tým, že v bode 131 napadnutého rozsudku nesprávne konštatoval, že Roca mala na základe svojej príslušnosti k skupine Roca vedomosť o tom, že porušenie, na ktorom sa zúčastňovala, sa týkalo troch podskupín výrobkov, ďalej tým, že pochybil, keď mylne a bez uvedenia dôvodov neprihliadol na nižšiu závažnosť účasti spoločnosti Roca na porušení, pričom jej účasť sa týkala len dvoch podskupín výrobkov, v porovnaní s podnikmi, ktorých účasť sa týkala troch podskupín výrobkov, a napokon, že v dôsledku toho neznížil pokutu, ktorá jej bola uložená.

43 Komisia s tvrdeniami odvolateľky nesúhlasí.

Posúdenie Súdnym dvorom

44 Pokiaľ ide o výhradu založenú na skreslení skutkových okolností tým, že Všeobecný súd v bode 131 napadnutého rozsudku konštatoval, že Roca mala na základe svojej príslušnosti k skupine Roca vedomosť o materiálnom rozsahu porušenia, ktoré sa týkalo troch podskupín výrobkov, je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na výnimočnú povahu námietky skreslenia skutkových okolností a dôkazov článok 256 ZFEÚ, článok 58 prvý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článok 168 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora najmä vyžadujú, aby odvolateľka presne uviedla

skutočnosti, ktoré Všeobecný súd skreslil, a preukázala chyby v analýze, ktoré viedli Všeobecný súd pri posudzovaní k takémuto skresleniu. Takéto skreslenie musí zjavne vyplývať z písomností v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (uznesenie zo 7. mája 2015, Adler Modemärkte/ÚHVT, C-343/14 P, neuverejnené, EU:C:2015:310, bod 43 a citovaná judikatúra).

45 Je však potrebné uviesť jednak to, že konštatovaním uvedeným v bode 131 napadnutého rozsudku Všeobecný súd nijako neskreslil sporné rozhodnutie, ale vychádzal z jeho bodu 870.

46 Okrem toho odvolateľka nepreukázala, že by Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti a dôkazy obsiahnuté v spise. V tejto súvislosti prináležalo odvolateľke, aby preukázala, že nemala vedomosť o materiálnom rozsahu vytýkaného porušenia. Odvolateľka sa však v konaní o odvolaní uspokojuje s tým, že ďalej trvá na takomto vyhlásení bez toho, aby predložila akýkoľvek dôkaz podporujúci jej tvrdenie.

47 Za týchto okolností sa Roca mýli, keď namieta, že Všeobecný súd skreslil skutkové okolnosti a dôkazy, keď konštatoval, že mala vedomosť o materiálnom rozsahu dotknutého porušenia, a to na základe jej príslušnosti k skupine Roca Sanitario.

48 Vyplýva z toho tiež aj to, že výhrady založené na porušení povinnosti odôvodnenia a zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania, ktoré stoja na nesprávnom predpoklade, že Všeobecný súd sa mal pomýliť, keď konštatoval, že Roca mala vedomosť o materiálnom rozsahu predmetného porušenia, je potrebné zamietnuť ako nedôvodné.

49 Prvý odvolací dôvod je preto potrebné zamietnuť.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

50 Odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že najmä v bodoch 116 až 145, ako aj v bodoch 247 až 249 napadnutého rozsudku porušil zásady individualizácie sankcie a osobnej zodpovednosti, proporcionality, rovnosti zaobchádzania a ochrany legitímnej dôvery, ako aj svoju povinnosť odôvodnenia.

51 Roca v podstate v prvom rade tvrdí, že body 116 až 145 napadnutého rozsudku sú postihnuté nesprávnym právnym posúdením. Všeobecný súd totiž nevyvodil dôsledky z vlastného konštatovania, že závažnosť účasti na porušení, za ktoré bola pripísaná zodpovednosť spoločnosti Roca, bola nižšia ako v prípade ostatných účastníkov kartelu, a to najmä úpravou koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“, ako aj znížením základnej sumy pokuty. V tejto súvislosti napadnutý rozsudok, s výnimkou geografického rozsahu účasti na porušení, nerozlišuje medzi závažnosťou konania spoločnosti Roca, ktorá neprispela ani k založeniu, a ani k udržiavaniu tohto kartelu, a závažnosťou konania podnikov, ktoré tvorili „jadro“ zúčastnených podnikov, a to podľa povahy konania každého z nich. Všeobecný súd pritom mal v súlade so zásadou zákazu diskriminácie uplatniť na spoločnosť Roca nižšie koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ ako koeficienty, ktoré boli uplatnené na uvedené podniky a znížiť základnú sumu pokuty uloženej spoločnosti Roca, a to o to viac, že sám v bodoch 139, 247 a 248 napadnutého rozsudku konštatoval, že nižšia závažnosť správania spoločnosti Roca sa mala premietnuť v použití takýchto koeficientov. Všeobecný súd však neprihliadol na nižšiu závažnosť účasti spoločnosti Roca na porušení v porovnaní s ostatnými účastníkmi, a to ani znížením týchto koeficientov, a ani v rámci zohľadnenia poľahčujúcich okolností.

52 V druhom rade v prípade, že by neplatilo predošlé, mal byť nízky stupeň závažnosti účasti spoločnosti Roca na porušení zohľadnený ako poľahčujúca okolnosť v zmysle bodu 29 usmernení z roku 2006. V bodoch 141 až 143 napadnutého rozsudku však Všeobecný súd na základe príliš reštriktívneho a nesprávneho výkladu tohto ustanovenia odmietol akékoľvek zníženie pokuty na tomto základe.

53 V treťom rade Všeobecný súd porušil zásadu ochrany legitímnej dôvery a nesplnil svoju povinnosť odôvodnenia, keď v bode 135 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia sa neodklonila od metódy výpočtu výšky pokuty stanovenej v usmerneniach z roku 2006.

54 Komisia s tvrdeniami odvolateľky nesúhlasí. Okrem toho, hoci podľa Komisie Všeobecný súd oprávnene odmietol tvrdenia odvolateľky založené na porušení zásad rovnosti zaobchádzania a proporcionality, v podstate sa domnieva, že predpoklad, z ktorého Všeobecný súd vychádzal a podľa ktorého sa koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ uplatnené na odvolateľku, ktorá sa na porušení zúčastnila len v súvislosti s francúzskou časťou tohto porušenia, mali líšiť od koeficientov uplatnených na ostatných členov tohto kartelu, ktorí sa zúčastnili na porušení na území šiestich členských štátov a v súvislosti s troma podskupinami výrobkov, je nepresný. Komisia preto vyzýva Súdny dvor, aby odôvodnenie nahradil.

Posúdenie Súdnym dvorom

55 Na úvod je potrebné pripomenúť, že iba Všeobecný súd má právomoc preskúmať spôsob, akým Komisia v každom konkrétnom prípade posúdila závažnosť protiprávnych konaní. Cieľom posúdenia Súdneho dvora v rámci odvolania je na jednej strane preskúmať, akým spôsobom Všeobecný súd z právneho hľadiska správne zohľadnil všetky prvky podstatné pre posúdenie závažnosti konania vzhľadom na článok 101 ZFEÚ a článok 23 nariadenia č. 1/2003, a na strane druhej overiť, či Všeobecný súd z právneho hľadiska dostatočne odpovedal na všetky tvrdenia uvedené na podporu návrhu na zrušenie pokuty alebo na zníženie jej výšky (pozri najmä rozsudky zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, EU:C:1998:608, bod 128; z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 244, ako aj z 5. decembra 2013, Solvay Solexis/Komisia, C-449/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:802, bod 74).

56 Pokiaľ ide o výhradu spoločnosti Roca, ktorou v rámci druhého odvolacieho dôvodu vytýka Všeobecnému súdu, že tak pri preskúmaní zákonnosti sporného rozhodnutia v bodoch 116 až 145 napadnutého rozsudku, ako ani pri výkone svojej neobmedzenej súdnej právomoci pri určení pokuty v bodoch 247 až 249 tohto rozsudku, nezohľadnil skutočnosť, že účasť odvolateľky na konštatovanom porušení je menej závažná ako v prípade podnikov, ktoré tvorili „jadro“ kartelu, je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní o právnych otázkach v rámci odvolania neprináleží Súdnemu dvoru nahrádzať z dôvodov spravodlivosti svojím posúdením posúdenie Všeobecného súdu, ktorý v rámci svojej neobmedzenej súdnej právomoci rozhoduje o výške pokút uložených podnikom za porušenie práva Únie týmito podnikmi (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 245, ako aj z 11 júla 2013, Gosselin Group/Komisia, C-429/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:463, bod 87).

57 Navyše treba pripomenúť aj to, že pri stanovení výšky pokút je potrebné zobrať do úvahy dĺžku trvania porušenia a všetky faktory, na ktoré treba prihliadať pri posúdení jeho závažnosti (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 240, ako aj z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, bod 98).

58 Medzi faktory, na ktoré treba prihliadať pri posúdení závažnosti porušení, patrí konanie každého podniku, úloha každého z nich pri vytvorení kartelu, zisk, ktorý mohli z neho mať, ich veľkosť a hodnota dotknutých tovarov, ako aj riziko, ktoré porušenia tohto typu predstavujú pre ciele

Európskej únie (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 242, ako aj z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, bod 100).

59 Všeobecný súd najprv v bode 131 napadnutého rozsudku potvrdil vecnú správnosť skutkových okolností porušenia, ako ich ustálila Komisia. Následne konštatoval, že Roca sa zúčastňovala na porušení spočívajúcom v koordinácii zvyšovania budúcich cien, a že vzhľadom na jej účasť v skupine Roca, poznala vecný aj geografický rozsah tohto porušenia. Všeobecný súd z toho vyvodil, že Komisia bola podľa bodov 21 až 23 a 25 usmernení z roku 2006 oprávnená usudzovať, že koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ vo výške 15 %, sú primerané.

60 V tejto súvislosti odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že nezohľadnil skutočnosť, že nepatrila do „jadra“ kartelu, a to najmä preto, že sa nezúčastnila jeho založenia ani udržiavania.

61 Táto okolnosť však ani za predpokladu, že by sa potvrdila, v každom prípade nemôže preukázať, že Všeobecný súd mal dospieť k záveru, že koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ vo výške 15 % nie sú primerané alebo že sú príliš vysoké, keďže uvedená výška je odôvodnená samotnou povahou dotknutého porušenia, teda koordináciou zvyšovania cien. Takéto porušenie totiž patrí v zmysle bodov 23 a 25 usmernení z roku 2006 medzi najzávažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže a uvedená sadzba 15 % je na stupnici sankcií najnižšou sadzbou za takéto porušenia podľa uvedených usmernení (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 124 a 125, ako aj z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, bod 125).

62 Všeobecný súd sa teda mohol v bodoch 131 a 246 napadnutého rozsudku oprávnene domnievať, že Komisia neporušila zásadu proporcionality, keď stanovila koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ vo výške 15 % bez ohľadu na obmedzený geografický rozsah účasti odvolateľky na dotknutom porušení.

63 V rozsahu, v akom Roca vytýka Všeobecnému súdu, že aj keď konštatoval, že jej účasť na porušení bola menej závažná ako v prípade ostatných účastníkov, potvrdil v tomto ohľade uvedené koeficienty, a tým porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, je potrebné konštatovať, že ako to v podstate uvádza Komisia, dôvody uvedené v bodoch 138 a 139, ako aj v bodoch 247 a 248 napadnutého rozsudku, podľa ktorých jednak porušenie pokrývajúce územie šiestich členských štátov a troch podskupín výrobkov, je potrebné považovať za závažnejšie ako porušenie, o ktoré ide v prejednávanej veci, ktoré bolo spáchané na území jediného členského štátu, a jednak podnikom, ktoré sa zúčastnili na prvom uvedenom porušení, mala byť len v dôsledku tejto skutočnosti uložená pokuta vypočítaná na základe vyšších koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ v porovnaní s tými, aké boli použité v prípade odvolateľky, sú postihnuté nesprávnym právnym posúdením.

64 Pokiaľ totiž ide o určenie koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“, z bodov 22 a 25 usmernení z roku 2006 vyplýva, že je potrebné zobrať do úvahy určitý počet ukazovateľov, osobitne tie, ktoré sú uvedené v bode 22 týchto usmernení. Aj keď na posúdenie závažnosti porušenia a následne na stanovenie výšky pokuty, ktorá má byť uložená, je možné zohľadniť najmä geografický rozsah porušenia, len tá skutočnosť, že isté porušenie pokrýva väčší geografický rozsah ako iné, nepostačuje sama osebe na konečný záver o tom, že prvé z týchto porušení posúdené ako celok, a osobitne vzhľadom na jeho povahu, musí byť posúdené ako závažnejšie než druhé z nich, a tým aj na odôvodnenie vyšších koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“, než aké budú použité na výpočet pokuty uloženej za druhé z uvedených porušení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 2014, Telefónica a Telefónica de España/Komisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 178).

65 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že zásada rovnosti zaobchádzania predstavuje základnú zásadu práva Únie, zakotvenú v článkoch 20 a 21 Charty základných práv Európskej únie. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že uvedená zásada vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo

rozdielne a v rozdielnych situáciách rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený (pozri najmä rozsudok z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia, C-580/12, EU:C:2014:2363, bod 51).

66 Všeobecný súd je viazaný povinnosťou dodržiavať uvedenú zásadu nielen v rámci výkonu jeho preskúmania zákonnosti rozhodnutia Komisie ukladajúceho pokuty, ale aj v rámci výkonu jeho neobmedzenej súdnej právomoci. Výkon takej právomoci pri stanovení výšky uložených pokút totiž nemôže viesť k diskriminácii medzi podnikmi, ktoré sa zúčastnili na dohode alebo zosúladenom postupe v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. decembra 2014, Komisia/Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 77).

67 Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že na základe tej istej zásady nemusí k zohľadneniu rozdielov medzi podnikmi, ktoré sa zúčastnili toho istého kartelu, predovšetkým pokiaľ ide o geografický rozsah ich príslušných účastí, nevyhnutne dôjsť pri stanovovaní koeficientov „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“, ale môže sa tak stať v inom štádiu stanovenia pokuty, ako napríklad pri úprave základnej sumy podľa poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na základe bodov 28 a 29 usmernení z roku 2006 (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Gosselin Group/Komisia, C-429/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:463, body 96 až 100, ako aj z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, body 104 a 105).

68 Ako poznamenala Komisia, takéto rozdiely sa tiež môžu odrážať prostredníctvom hodnoty predaja, z ktorej sa vychádza pri stanovení základnej sumy pokuty, pričom táto hodnota pre každý zúčastnený podnik odzrkadľuje význam jeho účasti na dotknutom porušení v súlade s bodom 13 usmernení z roku 2006, ktorý umožňuje vziať ako východiskový bod na stanovenie pokút sumu, ktorá odráža hospodársku dôležitosť porušenia a podiel podniku na tomto porušení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, bod 76).

69 Preto keďže je nesporné, že základná suma pokuty uložená odvolateľke bola určená na základe hodnoty predaja výrobkov patriacich do dvoch podskupín výrobkov týkajúcich sa vodovodných batérií a keramiky, uskutočneného odvolateľkou na francúzskom území, mohol Všeobecný súd v bodoch 138 a 139, ako aj v bodoch 247 a 248 napadnutého rozsudku bez porušenia zásady rovnosti zaobchádzania stanoviť koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“ na 15 % tejto hodnoty.

70 Aj keď z toho, čo bolo uvedené, vyplýva, že odôvodnenie Všeobecného súdu v bodoch 138 a 139, ako aj v bodoch 247 a 248 napadnutého rozsudku je postihnuté nesprávnym právnym posúdením, je potrebné pripomenúť, že ak odôvodnenie rozsudku Všeobecného súdu vykazuje porušenie práva Únie, ale jeho výroková časť sa napriek tomu zdá byť dôvodná z iných právnych dôvodov, takéto porušenie nemôže viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia a je potrebné vykonať nahradenie odôvodnenia rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júna 1992, Lestelle/Komisia, C-30/91 P, EU:C:1992:252, bod 28, ako aj z 9. septembra 2008 FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 187 a citovanú judikatúru).

71 Ako vyplýva z dôvodov uvedených v bodoch 64 až 69 tohto rozsudku, ktorými je potrebné nahradiť odôvodnenie uvedené Všeobecným súdom, v prejednávanej veci ide o takýto prípad.

72 Preto je potrebné zamietnuť druhý odvolací dôvod v rozsahu, v akom vytýka Všeobecnému súdu nesprávne právne posúdenie, a najmä porušenie zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania spočívajúce v tom, že keďže Všeobecný súd na odvolateľku neuplatnil nižšie koeficienty „závažnosti porušenia“ a „dodatočnej sumy“, než tie, ktoré uplatnil na podniky, ktorých účasť na porušení bola najzávažnejšia, nezohľadnil v napadnutom rozsudku nižšiu závažnosť účasti odvolateľky na porušení.

73 Pokiaľ ide o výhradu založenú na tom, že Všeobecný súd porušil svoju povinnosť odôvodnenia a zásadu ochrany legitímnej dôvery, keď v bode 183 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia sa neodklonila od metódy výpočtu výšky pokuty stanovenej v usmerneniach z roku 2006, je potrebné uviesť, že Všeobecný súd v bodoch 121 a 122 napadnutého rozsudku všeobecným spôsobom opísal túto metódu a v jeho bodoch 124 až 126 opísal jej uplatnenie v prejednávanej veci Komisiou.

74 Takáto výhrada preto nemôže uspieť.

75 Pokiaľ ide napokon o výhradu založenú na tom, že Všeobecný súd nezohľadnil ako poľahčujúcu okolnosť v zmysle bodu 29 tretej zarážky usmernení z roku 2006 nižšiu závažnosť účasti odvolateľky vo vzťahu k závažnosti účasti iných účastníkov, je nesporné, že Roca pred Všeobecným súdom len uviedla, že jej účasť na konštatovanom porušení mala obmedzenú povahu.

76 V zmysle bodu 29 usmernení z roku 2006 však odvolateľka na to, aby jej mohlo byť priznané zníženie základnej sumy pokuty na základe takýchto poľahčujúcich okolností, mala preukázať, že sa v skutočnosti vyhýbala uplatňovaniu dotknutých dohôd predstavujúcich porušenie a správala sa na trhu konkurenčným spôsobom, čo však odvolateľka nijako nepreukázala, ako to uviedol aj Všeobecný súd v bode 143 napadnutého rozsudku.

77 V každom prípade však takéto posúdenie dôkazov, s výnimkou prípadu ich skreslenia, ktoré v prejednávanej veci nie je namietané, nemôže byť spochybňované v rámci odvolania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. januára 2011, MediaSaturn-Holding/ÚHVT, C-92/10 P, neuverejnený, EU:C:2011:15, bod 27; z 10. júla 2014, Grécko/Komisia, C-391/13 P, neuverejnený, EU:C:2014:2061, body 28 a 29, ako aj z 20. januára 2016, Toshiba Corporation/Komisia, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 40).

78 Z uvedeného vyplýva, že výhradu týkajúcu sa preskúmania poľahčujúcich okolností v zmysle bodu 29 tretej zarážky usmernení z roku 2006 zo strany Všeobecného súdu je potrebné zamietnuť.

79 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že druhý odvolací dôvod je potrebné zamietnuť, a preto je potrebné zamietnuť odvolanie ako celok.

O trovách

80 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania.

81 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže odvolateľka nemala vo svojich dôvodoch úspech a Komisia navrhla uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania, je opodstatnené uložiť odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania týkajúce sa tohto odvolania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **Roca SARL je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy